

Båtstø på Bjerkreim

Den første kirken på Bjerkreim ble bygget omkring 1370-80. Fra da av vart det almen ferdsel over elva. Magnus Lagabøtes Lov fra 1276 påbød å bygge bru over elva, så sant de maktet det, eller lage til flåter med dragtau til landsider, eller nytte pram. Fra denne tiden har det ikke vært bru eller dragtau, til det var elva for brei. Men det har blitt nyttet pram eller båt. Dette ble nyttet inntil den første brua ble satt opp omkring 1615, altså i omlag 250 år. Når brua ble tatt i bruk, ble disse båtstøene liggende ubrukt til i dag, etter nye omlag 400 år. Men likevel kan en ved liten vannstand i elva se nøyaktig hvor overfarten har vært, en overfart som hadde sin offentlige begynnelse for omkring 650 år siden – en forferdelig lang tid siden.

Her var overfarten over elva

Bildet er tatt fra Bjerkreimsbrua

Båtstø
på
Røyslandsiden

Båtstø
på
Bjerkreimsiden

Brygge
ut i elva

Ryddningstein fra nyere tid

Plassering av båtstøene på begge sider av elva. Vi ser noe av Bedehuset på Røyslandsiden

BÅTSTØET PÅ BJERKREIMSIDEN

*Støet er nå overstrødd av løs-stein fra brygga som har vært like ved, helt inntil støet, oppstrøms i elva. Her var hovedferdselen over elva i de riktige gamle dager. All stein kan lett legges tilbake på plass av ren håndkraft, og båtstøet fremstår slik det en gang var ryddet, når det var i bruk.
Et kulturminne vel verd å ta vare på!*

BÅTSTØET PÅ RØYSLANDSIDEN

Her er det lite og ingenting igjen av det gamle støet. Langs hele denne landsiden har det blitt tilkjørt uhorvelige mengder av stein, som ligger som en rygg langs hele elvekanten. Terrenget innenfor er fallende ned mot elvekanten, men stiger opp mot denne ryggen, før det skråner bratt ned til elva. Det er kjørt til både store steiner og små åker-stein, mer eller mindre om en annen.

Vi kan anta et det også på denne elvesiden har vært en brygge oppstrøms av støet, slik at det ble en lun havn for båtfolket som skulle over elva, og enkelt og greit å stige i land, eller oppi båten.

Elvebredden har et lite nes som stikker ut i vannet, noe som gir et godt utgangspunkt for båtstø like ved. Men på Røyslandsiden er støet tapt for all tid.

RESTER ETTER DEN GAMLE TREBRUA FRA 1878

Her ser vi rester etter fire pilarer av brua. Alle er tydeligvis kappet av rett over vannflaten ved liten vannstand i elva.

Betongbrua fra 1922.

Alle 5 bildene som er vist ble tatt 8. juli 2010. Vi ser at elva har svært liten vannføring.

Den første brua som ble satt opp omkring 1615 ble trolig satt opp akkurat hvor betongbrua fra 1922 står i dag. Når denne første brua ble skiftet ut med en breiere trebrua i 1878 vart denne satt opp like ovenfor den gamle brua. Her ser vi enda pilarene som bar nybrua. Så i 1922 kom den siste brua og plassert hvor den første har stått.

Vi snakker altså om i alt tre bruer etter hverandre, men vi må regne med at flom og isgang har tatt den første Bjerkreimsbrua flere ganger, men ble reparert og igjenoppbygget. Vi kan regne med bru-reparasjon gjennomsnittlig hvert 15 år.